

JAU LABAI GREITAI LIETUVOS AUKŠTOJO MOKSLO INSTITUCIJOS TAPS ATVIROMIS SUAUGUSIESIEMS, TURINTIEMS KOMPETENCIJŲ, ĮGYTŲ NEAKADEMINĖJE MOKYMOSI APLINKOJE

2012-10-30

Informuojame plačiąją visuomenę apie JUMS atsiveriančias naujas galimybes dalyvauti neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų pasiekimų vertinimo ir pripažinimo procedūroje, kurią šiuo metu Mykolo Romerio universitetas (toliau – MRU) padeda įdiegti aštuoniose Lietuvos aukštojo mokslo institucijose (partnerinėse institucijose, toliau – PI) įgyvendindamas projektą „Neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų formalizavimas Lietuvos aukštojo mokslo institucijose“ (toliau – Projektą), (išsamiau: http://www.mruni.eu/lt/universitetas/struktura/projektu_rengimo_centras/naujienos/detail.php?el=127818§ion=2368).

Jau atlikta nemažai labai svarbių darbų Lietuvos aukštojo mokslo institucijų „atvirumo“ link:

- 2012 m. liepos – spalio mėn. ne tik atnaujintos Mykolo Romerio universiteto sukurtos dvi vertinimo metodikos bei vadovas, bet ir ką tik iš spaustuvės gauti šie trys leidiniai:
 - Taikomasis mokslo darbas „Neformaliojo ir savaiminio mokymosi pasiekimų vertinimas ir pripažinimas aukštojo mokslo institucijose“ (autorės: prof. dr. N.Burkšaitienė ir prof. dr. J.Šliogerienė, 2012, Nr. ISBN 978-9955-19-465-1);
 - Metodinė priemonė „Neformaliuoju ir savaiminiu būdu įgytų socialinio darbo pasiekimų vertinimo metodika“ (autorė: dr. R.Jančaitytė, 2012, Nr. ISBN 978-9955-19-472-9);
 - Metodinė priemonė „Neformaliuoju ir savaiminiu būdu įgytų psichologijos pasiekimų vertinimo metodika“ (autorė: lekt. Oksana Malinauskienė, 2012, Nr. ISBN 978-9955-19-470-5);

kurie buvo sukurti 2006-2008 m. MRU koordinuojant projektą „Neformaliojo ir savaiminio mokymosi vertinimas ir pripažinimas universitetinėse studijose“, o dabar nuo 2012 m. MRU koordinuojant Projektą atnaujinti pagal naujausią literatūrą bei išleisti.

Šie leidiniai yra skirti PI akademiniam ir administraciniam personalui, kaip praktinis įrankis padėsiantis visiems neformaliuoju būdu įgytų žinių ir gebėjimų vertinimo ir pripažinimo formalizavimo sistemos dalyviams sėkmingai įgyvendinti kompetencijų vertinimo ir pripažinimo procedūrą savo institucijose.

Remiantis šiomis MRU sukurtomis ir atnaujintomis vertinimo metodikomis bei vadovu, 2012 m. lapkričio – 2013 m. vasario mėn., kiekvienos PI dėstytojų komandos sukurs po 3 skirtingų studijų krypčių vertinimo metodikas, skirtas savo institucijai pagal numatytą kryptį:

Šiaulių universitetas (ŠU)	Informatika Ekonomika Verslas	Vilniaus kolegija (VIKO)	Slauga Ekonomika Pedagogika (meno pedagogika)
Vilniaus Gedimino technikos universitetas (VGTU)	Bendroji inžinerija Elektronikos ir elektros inžinerija Informatikos inžinerija	Vilniaus verslo kolegija (VVK)	Informatika Programų sistemos Finansai

Panevėžio kolegija (PK)	Reabilitacija Pedagogika (socialinė pedagogika) Elektronikos ir elektros inžinerija	Žemaitijos kolegija (ŽK)	Apskaita Turizmas ir poilsis Bendroji inžinerija
Utenos kolegija (UK)	Medicina ir sveikata Apskaita Informatikos inžinerija	Tarptautinė teisės ir verslo aukštoji mokykla (TTVAM)	Rinkodara Verslas Komunikacija

Sukurtos vertinimo metodikos padės PI vertinti JŪSŪ kaip būsimų kandidatų pasiekimus, įgytus neakademinėje aplinkoje, ir teigiamo įvertinimo atveju jos galės suteikti JUMS (kandidatams) kreditus pagal atitinkamą Jūsų pasirinktą studijų kryptį. Susidomėjusiuosius maloniai kviečiame sekti informaciją MRU bei PI tinklalapiuose.

➤ **Mokymai PI akademiniam ir administraciniam personalui.**

Užbaigtas vienas svarbiausių projekto etapų siekiant MRU įgytą patirtį perduoti PI, t.y. aštuonioms aukštosioms mokykloms. 2012 m. rugpjūčio – spalio mėn. vykusių mokymų, skirtų PI akademiniam ir administraciniam personalui, metu MRU siekė perduoti kitoms aukštosioms mokykloms savo įgytą patirtį vertinant ir pripažįstant neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytas kompetencijas, kuriant tokio mokymosi vertinimo ir pripažinimo sistemą Lietuvoje. Mokymų metu buvo siekiama suteikti PI akademiniam ir administraciniam personalui tokias būtinas kompetencijas: gebėti nustatyti neakademinėje mokymosi aplinkoje įgytas kompetencijas, gebėti profesionaliai vertinti tokias kompetencijas, organizuoti ir administruoti kompetencijų vertinimo ir pripažinimo procedūrą, bei konsultuoti suaugusiuosius, turinčius tokias kompetencijas.

- **I mokymų ciklas: „Bendrieji mokymai ir mokymai apie neformaliojo mokymosi pasiekimų vertinimo ir pripažinimo procedūrą, vertinimo metodus ir modelius“, kurie buvo skirti PI dėstytojams, konsultantams ir specialistams.** Mokymų metu PI dėstytojai buvo rengiami vertinti kandidatų kompetencijas, pasiruošę apmokyti suaugusiuosius (būsimus kandidatus) savo institucijose, kaip parengti neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų aplankus bei vertinti busimų kandidatų parengtus aplankus laikantis oficialios procedūros reikalavimų. Jie buvo supažindinti su vertinimo modeliais, taikomais užsienio šalių ir Lietuvos aukštųjų mokyklų praktikoje vertinant suaugusiųjų neakademinėje aplinkoje įgytas kompetencijas, įgijo kompetencijų, kaip konsultuoti kandidatus vertinimo metodų klausimais, kaip juos taikyti savo institucijoje ir sukurti tokio mokymosi kompetencijų vertinimo modelį savo institucijai bei įvertinti kandidato kompetencijų aplanką. Tuo pat metu vyko ir mokymai PI administracijos darbuotojams (būsiamiems konsultantams ir būsiamiems specialistams). Šie mokymai buvo skirti tam, kad būsimieji konsultantai ir specialistai įgytų žinių apie neakademinėje mokymosi aplinkoje įvykusio mokymosi specifiškumą, suprastų neformaliojo mokymosi pasiekimų vertinimo tikslus ir principus, gebėtų apibūdinti savo aukštosios mokyklos galimybes šioje srityje, žinotų pagrindinius reikalavimus diegiant kompetencijų vertinimo procedūrą, jos etapus, žinotų vertinimo modelius ir gebėtų juos pritaikyti praktinėje veikloje savo institucijoje.

Kodėl mokymai PI dėstytojams, konsultantams ir specialistams yra tokie svarbūs? Tam kad PI galėtų įsidiegti ir įgyvendinti suaugusiųjų kompetencijų pripažinimo procedūrą, jos turi turėti kompetentingą personalą, kuris galėtų konsultuoti Jūs vertinimo metodų klausimais, gebėtų apmokyti Jus ir padėti parengti neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų aplankus, o vėliau ir įvertinti Jūsų parengtus aplankus bei kompetencijas, turėtų reikalingų žinių apie vertinimo modelius, taikomus užsienio šalių ir Lietuvos aukštųjų mokyklų praktikoje vertinant suaugusiųjų neakademinėje aplinkoje įgytas kompetencijas, dalyvautų kandidatų neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimo proceso

administravime, teiktų Jums konsultacijas ir vertintų Jūsų kompetencijas, vykdytų veiklas, kurios privalo būti atliktos pagal nustatytą procedūrą ir konkrečius reikalavimus. PI administracijos darbuotojams buvo suteiktos žinios apie pagrindinius reikalavimus diegiant neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimo procedūrą institucijoje, numatant jos etapus, procese dalyvaujančių šalių atsakomybę ir kitus su procedūra susijusius klausimus.

- **II mokymų ciklas: „Mokymai apie metodikų kūrimą pagal mokslo sritis/kryptis“, kurie buvo skirti PI dėstytojams.** Kadangi kiekvienos PI dėstytojų komandos turės sukurti po 3 skirtingų studijų krypčių vertinimo metodikas, 2012 m. rugsėjo mėn. įvyko dar vienas mokymų ciklas, skirtas PI akademiniam personalui (dėstytojams), „Mokymai apie metodikų kūrimą pagal mokslo sritis/kryptis“, kuriuos išklausę PI dėstytojai jau yra pasirengę sukurti neformaliojo švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimo metodikas pagal savo institucijos pasirinktą mokslo sritį ir kryptį(-is). Mokymų metu jie įgijo žinių apie metodikų, skirtų tokio mokymosi pasiekimų vertinimui ir kompetencijų pripažinimui, kūrimo reikalavimus ir struktūrą, ir turės pritaikyti mokymų metu įgytas žinias kuriant metodikas pagal savo institucijos poreikį.

Kiti svarbūs numatomi projekto darbai:

- **PI dėstytojų tarptautinės komandiruotės.** Dalis PI akademinio personalo (dėstytojų) turės galimybę susipažinti ne tik su teoriniais neakademinėje mokymosi aplinkoje įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo kriterijais, principais, reikalavimais procedūrai bei joje dalyvaujantiems suaugusiesiems, bet ir įgyti ekspertinės patirties per bendravimą su užsienio šalių ekspertais, o patirtimi pasidalinti su kolegomis savo institucijoje.
- **Metodikų kūrimas.** Remiantis MRU sukurtomis ir atnaujintomis vertinimo metodikomis bei vadovu, 2012 m. lapkričio – 2013 m. vasario mėn., kiekvienos PI dėstytojų komandos turės sukurti po 3 skirtingų studijų krypčių vertinimo metodikas, skirtas savo institucijai pagal numatytą kryptį (žr. lentelę aukščiau). Kadangi PI kvies kandidatus rinktis studijų kryptį ir dalyvauti neformaliojo būdu įgytų žinių ir gebėjimų vertinimo ir pripažinimo procedūroje, sukurtų vertinimo metodikos padės PI vertinti kandidatų pasiekimus, įgytus neakademinėje aplinkoje, ir teigiamo įvertinimo atveju suteikti kandidatams kreditus pagal atitinkamą studijų kryptį. Viso PI dėstytojai parengs 24 metodikas iš 4 mokslo sričių, 17 krypčių pagal savo institucijos poreikį.
- **Neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo sistemos PI įdiegimas.** Ši procedūra susideda iš kelių etapų: dokumentų formų kandidatui parengimas ir vertinimo veiklos organizavimas institucijose (PI formaliai bus įteisinta neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo procedūra, numatoma įgyvendinti 2013.04 – 2013.07; kandidatų parengtų aplankų vertinimas bei suteiktų kreditų įforminimas (PI bus atliekamas ekspertinis kandidatų kompetencijų aplankų įvertinimas ir jų analizė MRU dėstytojų – ekspertų, verslo sektoriaus ir profesinių asociacijų atstovų; o sėkmės atveju, kandidatai gaus akademinės pažymas, kuriose nurodomas kandidatui suteiktų akademinį kreditų skaičius ir studijų dalykai, iš kurių kandidatams kreditai yra suteikti (numatoma įgyvendinti 2013.08 – 2014.05).
- **Visuomenės informavimo apie neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo sistemą darbai (vyks 2012 liepos – 2014 gegužės mėn.)**
- Kiekvieną mėnesį atnaujinama MRU turimo tinklalapio (http://www.mruni.eu/lt/universitetas/struktura/akademiniu_reikalu_centras/kval_tob_ir_komp

[prip skyrius/nefor ir savaim/](#)) skiltis „Naujienos“, skirta susipažinti plačiąją visuomenę su galimybėmis dalyvauti neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų pasiekimų vertinimo ir pripažinimo procedūroje (kviečiame sekti projekto įgyvendinimo naujienas ir dalyvauti procedūroje);

- Kiekvienos PI turimi tinklalapiai bus papildomi informacija su galimybe registruotis busimiems kandidatams (norinčius dalyvauti procedūroje kviesime registruotis jau 2013 vasario mėn.);
- Šiuo metu jau rengiamasi plakatų ir lankstinukų leidybai (numatoma atlikti iki 2013 kovo mėn.);
- Rengiamasi informacinių pranešimų publikavimui (numatoma atlikti 2 kartus: iki 2013 gegužės mėn. ir iki 2014 sausio mėn.).

Visi šie darbai padės PI įsidiesti suaugusiųjų neformaliojo būdu įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo sistemas. Įdiegus neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo sistemas PI turės galimybę vertinti neformaliojo mokymosi pasiekimus ir pripažinti kandidatų kompetencijas, suteikiant jiems akademinis kreditus, o tai reiškia kad suaugusieji galės įgyti aukštąjį išsilavinimą nestudijuojant to, kas buvo išmokta neakademinėje aplinkoje.

Parengė: Liudmila Pogožilskaja, MRU